

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: **Философски**

Специалност: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Философия

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

--	--	--	--

Философия на политиката. Съвременната дискусия

Преподавател: *Проф.дфн. Пламен Матеев Макариев*

Асистент:

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		60
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	90
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		3
ОБЩО ЕКСТ		5

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	20 %
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	10%
9.	Курсов учебен проект	
10.		
11.		
12.	Изпит	70%

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът има задачата да въведе студентите в определен кръг съвременни политико-философски теории – най-вече такива, които се занимават с предизвикателствата на интер-културните и интер-цивилизационните взаимодействия в наши дни. На преден план са категории като „легитимност”, „справедливост”, „рационалност”, „човешки права”, „идентичност”. Разглеждат се както последователно универсалистски (либерализъм) и партикуларистки (комунитаризъм) подходи към проблематиката, така и компромисни и стремящи се към синтез теории (политически либерализъм, мултикултурализъм), а също и една от най-влиятелните диалогични парадигми в съвременната философия на политиката (теорията на делиберативната демокрация).

Предварителни изисквания:

НЯМА

Очаквани резултати:

Познания върху съвременни политико-философски теории; умения за работа с политико-философски текстове, както и за ориентация сред множеството конкуриращи се философски подходи към актуалните политически проблеми.

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариу м
1	Съвременният либерализъм Отношения на приемственост и различие с класическия либерализъм. Съдържателен и формален универсализъм. Теорията на справедливостта на Ролс. Културната неутралност на либералната държава.	2 + 2
2	Комуитаризмът Общност и общество (Тьониес), механична и органична солидарност (Дюркем). „Конкуренцията” между Благото и морално правилното. Универсализъм и контекстуализъм (Сандъл).	2 + 2
3	Плурализъм на рационалността Социално-полов и цивилизационен плурализъм на рационалността (Накамура). Взаимни несъизмеримост и непреводимост на аргументите (Кун, Макинтайър). Рационалност и културна традиция.	2 + 2
4.	Политическият либерализъм. Ролс Разумни и неразумни обхватни доктрини. Консенсусът на припокриването. Публичен и непублични разуми. Проблемът за публичната роля на религиите.	2 + 2
5	Постмодерният либерализъм. Рорти Аргументация и наратив. Убеждаване и повлияване. Конкуренцията на речници.	2 + 2
6	Подходът на човешките възможности. Възможности и субектност (Сен). Концепцията за централните възможности (Нусбаум). Права на човека и възможности на човека.	2 + 2
7	Мултикултурализмът. Концептуални основания Парадигмата на признанието (Тейлър). Възможно ли е „признание по поръчка” (Блум)?	2 + 2
8	Мултикултурализмът. Методологически проблеми. Есенциалистски и конструкционистки интерпретации на културната идентичност. Комуитаристки и либерален мултикултурализъм (Кимлика). Признание и преразпределение, културно и социално (Фрейзър)	2 + 2
9	Диалогичната парадигма във философията на политиката. Комуникативната рационалност като синтез на целе- и ценностна рационалност (Апел). Дискурсно-етически критерии за легитимност на нормите.	2 + 2
10	Класически теории за публичността. Публичността като свързващо звено между политиката и морала (Кант). Публичност и модерност (Хабермас). Манипулативна и самокоригираща се публичност.	2 + 2
11	Критически теории за публичността. Публичността като средство за доминация; теория на контрапублиците (Фрейзър). Предмодерни и алтернативно-модерни публичности. (Айзенщадт, Айкелман).	2 + 2
12	Моделът на делиберативната демокрация. Условия за вземане на легитимни колективни решения. „Цивилизоващата сила на лицемерието” (Ълстър).	2 + 2

	Субстантивистки и процедуралистки подходи към легитимността (Гутмън, Томпсън). Критики на консенсуалисткия подход към легитимността – теория на агонистичния плюрализъм (Муф).	
13	Делиберативна демокрация на „два коловоза“. Фактичност и валидност (Хабермас). Формални и неформални публики. Гражданското общество като среда за функционирането на публичността. Пост-секуларният модел за публична роля на религията.	2 + 2
14	Актуални тенденции в развитието на модела на делиберативната демокрация. Дълбоките културни и социални различия като „бариера“ пред аргументативната комуникация. Предизвикателствата на „превода“ между доктринално обвързани и универсално достъпни аргументи (Ролс, Хабермас). Консенсус на различни основания (Бомън). Съчетаване на комуникативни и стратегически действия (Дево, Мансбридж).	2 + 2
15	Интернет и публичност Анонимността на участията в „мрежата“ и делиберативистките критерии за легитимиращ капацитет на публичната комуникация. Преимущества и недостатъци на виртуалната комуникация като средство за публична делиберация.	2 + 2

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Съвременният либерализъм
2	Комунитаризмът
3	Плурализъм на рационалността
4.	Политическият либерализъм. Ролс
5.	Постмодерният либерализъм. Рорти
6.	Подходът на човешките възможности
7.	Мултикултурализмът. Концептуални основания
8.	Мултикултурализмът. Методологически проблеми
9.	Диалогичната парадигма във философията на политиката
10.	Класически теории за публичността
11.	Критически теории за публичността
12.	Моделът на делиберативната демокрация
13.	Делиберативна демокрация на „два коловоза“
14.	Актуални тенденции в развитието на модела на делиберативната демокрация
15.	Интернет и публичност

Библиография

1. Вебер, М. 2001, *Генезис на западния рационализъм*, София, Критика и хуманизъм
2. Гутман, Е. (съст.) 2000, *Мултикултурализмът и политиката на признание*, София, Критика и хуманизъм
3. Знеполски, И. (съст.) 2001, *Около Хабермас*, София, ДНЧО
4. Кръстева, А. И. Кацарски, Н. Богомилова, П. Макариев, 1995, *Идентичности*, София, МЦПМКВ
5. Кръстева, А. (съст.) 1999, *Общности и идентичности*, София, Пентекстон
6. Макариев, П. 2008, *Мултикултурализмът между толерантността и признанието*, София, Изток – Запад
7. Макариев, П. 2009, *Малцинствени политики и делиберативна демокрация*. София, Изток – Запад
8. Ролс, Д. 1998, *Теория на справедливостта*, София, София – С.А.
9. Ролс, Д. 1999, *Политическият либерализъм*, София, Обсидиан
10. Рорти, Р. 1998, *Случайност, ирония и солидарност*, София, Критика и хуманизъм
11. Хабермас, Ю. 1995, *Структурни изменения на публичността*, София, Университетско издателство “Св. Кл. Охридски”
12. Хабермас, Ю. 1999, *Морал, право и демокрация*, София, ДНЧО
13. Apel, K.-O. 2000, *Globalization and the Need for Universal Ethics*, In: *European Journal of Social Theory* 3 (2)
14. Blum, L. 1998, *Recognition, Value and Equality*. – In: WILLET, Cynthia (ed.) *Theorizing Multiculturalism. A Guide to the Current Debate*, Oxford: Blackwell
15. Bohman J. 2000, *Public Deliberation*. Cambridge, MA: MIT Press
16. Calhoun, C. (ed.) 1992, *Habermas and the Public Sphere*. Cambridge MA: MIT Press
17. Deveaux M. 2006, *Gender and Justice in Multicultural Liberal States*. Oxford: Oxford University Press
18. Eisenstadt, Sh. 2000, *Multiple Modernities*, *Daedalus*, 129 (1): 1 – 29
19. Elster J. 1998, Introduction. In Elster J. (Ed.), *Deliberative Democracy*. Cambridge: Cambridge University Press
20. Fraser N. 1989, *Unruly Practices: Power, Discourse, and Gender in Contemporary Social Theory*. Minneapolis: University of Minnesota Press
21. Fraser N. 1997, *Justice Interruptus. Critical Reflections on the "Postsocialist Condition"*. London: Routledge
22. Gutmann A. 2003, *Identity in Democracy*. Princeton, NJ: Princeton University Press
23. Habermas J. 1990, *Moral Consciousness and Communicative Action*. Cambridge, MA: MIT Press
24. Habermas, J. 1992, *Further Reflections on the Public Sphere*, In: Calhoun, C., Habermas and the Public Sphere, Cambridge MA, MIT Press

25. Habermas J. 1996, *Between Facts and Norms* Cambridge, MA: MIT Press
26. Kymlicka, W. 1995, *Multicultural Citizenship*, Oxford, Oxford University Press
27. MacIntyre, A. 1988, *Whose Justice? Which Rationality?* Notre Dame, University of Notre Dame Press
28. McKee, A. 2005, *The Public Sphere. An Introduction.* Cambridge: Cambridge University Press
29. Walzer, M. 1994, *Thick and Thin. Moral Argument at Home and Abroad*, Notre Dame, University of Notre Dame Press